

30 büyükşehir belediyesinin Eşitlik Karnesi

bianet.org/haber/30-buyuksehir-belediyesinin-esitlik-karnesi-293044

2023 yılı itibarıyla 13 büyükşehir belediyesi kadın danışma merkezi hizmeti veriyor. Bu belediyeler Adana, Ankara, Bursa, Eskişehir, Hatay, İstanbul, İzmir, Mersin, Muğla, Sakarya, Şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon.

"Yerel seçimler yaklaşırken nasıl bir kent istiyoruz?" Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İzlenmesi Projesi (CEİDizler) yöneticileri, yerel seçimler yaklaşırken, büyükşehir belediyelerinin pratiklerini "feminist" bakış açısıyla inceledi.

CEİDizler projesi

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen Türkiye'de Katılımcı Demokrasinin Güçlendirilmesi: Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İzlenmesi Projesi, cinsiyet alanındaki eşitsizlikleri görünür kılmayı, eşitsizliklerle mücadele etmeyi sağlayacak politika ve stratejiler geliştirmeyi ve eşitlik için veri temelli savunuculuk yapmayı amaçlamaktadır.

Proje; Adana, Ankara, Bursa, Eskişehir, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Mersin, Samsun ve Trabzon olmak üzere 11 ilde uygulandı.

CEİDizler projesinin öne çıkan verileri

*2023 yılı itibarıyla 13 büyükşehir belediyesi kadın danışma merkezi hizmeti veriyor. Bu belediyeler Adana, Ankara, Bursa, Eskişehir, Hatay, İstanbul, İzmir, Mersin, Muğla, Sakarya, Şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon.

Kadın Danışma Merkezi hizmeti **sunan** Büyükşehir Belediyeleri

13 Büyükşehir Belediyesi

Adana, Ankara, Bursa, Eskişehir, Hatay, İstanbul, İzmir, Mersin, Muğla, Sakarya, Şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon

Kadın Danışma Merkezi hizmeti **sunmayan** Büyükşehir Belediyeleri

17 Büyükşehir Belediyesi

Antalya, Aydın, Balıkesir, Denizli, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Malatya, Konya, Manisa, Mardin, Ordu, Samsun, Van

Aile danışma/destek/rehberlik merkezlerinde ise aile terapisi, çift terapisi, aile bütünlüğünün korunmasına yönelik psikolojik destekler ile meslek edindirme ve hobi kursları gibi hizmetler öne çıkmaktadır. 30 büyükşehir belediyesinden 11'i "aile destek merkezi" veya "aile danışma merkezi" adı altında aileye yönelik danışmanlık hizmetleri vermektedir. Bunlar Balıkesir, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Mardin, Ordu, Samsun, Ordu'dur.

Aile destek/danışma/rehberlik ve eğitim merkezi hizmeti **sunan** büyükşehir belediyeleri

11 Büyükşehir Belediyesi

Balıkesir, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Mardin, Ordu, Samsun, Ordu,

Kadın danışma merkezi ile aile danışma merkezlerini karşı karşıya getirmeden her bireyin ihtiyaç duyduğu hizmeti üretmek belediyelerin temel görevidir.

Sığınmaevleri

Sığınmaevi, şiddete maruz kalan ve/veya risk altındaki kadınların çocukları ile birlikte şiddetten uzak, kendilerini güvende hissedebilecekleri ve kadının güçlenmesini destekleyen yatılı hizmet veren birimdir.

Sığınmaevi hizmeti sunan büyükşehir belediyesi sayısı 2023'de 10 olarak gerçekleşmiştir.**Bu Belediyeler:** Ankara, Antalya, Aydın, Bursa, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Mersin ve Tekirdağ Büyükşehir Belediyeleridir.

Sığınmaevi hizmeti **sunan** büyükşehir belediyeleri

10 Büyükşehir Belediyesi

Ankara, Antalya, Aydın, Bursa, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Mersin ve Tekirdağ

Sığınmaevi hizmeti **sunmayan** büyükşehir belediyeleri

20 Büyükşehir Belediyesi

Adana, Balıkesir, Diyarbakır, Denizli, Erzurum, Eskişehir, Hatay, Kayseri, Konya, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Ordu, Sakarya, Samsun, Trabzon, Şanlıurfa, Van

Oysa 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14. Maddesinde nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerin kadın ve çocuklar için sığınma evi açması zorunlu kılınmıştır. Kanun, sığınma evi açılmasını belediyeler için zorunlu hale getirse de sığınma evi açmayan belediyeler hakkında herhangi bir yaptırım öngörülmemektedir. Herhangi bir yaptırım olmaması, belediyelerin sığınmaevleri için **kaynak ayırmamasının** temel nedenlerinden biri olarak görülebilir.

Bir diğer neden ise belediyenin bu hizmeti sunmayı kendisi için politik bir risk olarak görmesidir. Bu nedenle kimi belediyelerin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile protokol yaparak sığınmaevi için kaynak sağladığı ama işletilmesini bakanlığı bıraktığı görülmektedir. **Sığınmaevi açması zorunlu belediye sayısı göz önünde bulundurulduğunda; var olan sığınmaevi sayısının ihtiyacı karşılamaktan uzak olduğu görülmektedir.**

Kreş Hizmeti

30 Büyükşehir Belediyesinden 17'si çocuklara yönelik kreş/gündüzlü bakım sunarken, 13'ü çocuklara yönelik kreş/gündüzlü bakım hizmeti **sunmamaktadır**. Hizmet **sunmayan** belediyeler şunlardır:

Kreş hizmeti **sunan** Büyükşehir Belediyeleri

17 Büyükşehir Belediyesi

Adana, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Malatya, Mersin, Muğla.

Kreş hizmeti **sunmayan** Büyükşehir Belediyeleri

13 Büyükşehir Belediyesi

Denizli, Erzurum, Kahramanmaraş, Kayseri, Konya, Mardin, Ordu, Sakarya, Samsun, Şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon, Van.

Engelli ve Yaşlı Bakım Hizmeti

30 Büyükşehir Belediyesinden 13'ünde yaşlılara, 10'unda engellilere yönelik gündüzlü bakım hizmeti **bulunmuyor**.

Antep, Kayseri, İzmir, Sakarya ve Tekirdağ Büyükşehir Belediyeleri yaşlılara yönelik gündüzlü bakım, **Mersin Büyükşehir Belediyesi emekliler evi, Maraş Büyükşehir Belediyesi dinlenme salonu** adı altında yaşlılara hizmet sunuyor. **Aydın, Eskişehir, İzmir ve Mersin Büyükşehir Belediyeleri** **alzheimer ve demans hastalarına** yönelik hizmet sunarken, **İzmir Büyükşehir Belediyesi** **alzheimer ve demans hastası yaşlı yakınlarına danışmanlık** hizmeti de vermektedir.

Ankara, Aydın, Bursa, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Konya ve Manisa olmak üzere toplam 8 Büyükşehir Belediyesi yaşlılara **huzurevi/yatılı bakım** hizmeti sunuyor.

Şimdi de eşitliği hayata geçirmesi beklenen mekanizmalara tek tek bakalım

Avrupa Yerel Yaşamda Kadın Erkek Eşitliği Şartı

Avrupa Yerel Yaşamda Kadın Erkek Eşitliği Şartı, belediyelere eşitlik temelinde hizmet sunmada rehberlik eden önemli belgelerden biridir. Şart belediyelerin kurumsal yapılanmaları da dahil olmak üzere, eşitlik eylem planı hazırlama ve uygulama gibi çok geniş bir alana dair politikalar önermektedir.

Avrupa Yerel Yaşamda Kadın Erkek Eşitliği Şartı'nı **imzalayan** Büyükşehir Belediyeleri

8 Büyükşehir Belediyesi

Adana, Antalya, Bursa, Denizli, Gaziantep, İzmir, Ordu, Trabzon

Avrupa Yerel Yaşamda Kadın Erkek Eşitliği Şartı'nı **imzalamayan** Büyükşehir Belediyeleri

22 Büyükşehir Belediyesi

Ankara, Aydın, Balıkesir, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, Hatay, Mersin, İstanbul, Kayseri, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Sakarya, Samsun, Tekirdağ, Şanlıurfa, Van

Yerel Eşitlik Eylem Planları

Yerel eşitlik eylem planları (YEPP) belediyelerin toplumsal cinsiyet eşitliğini gerçekleştirmede ne kadar istekli olduklarını, soruna bütüncül yaklaşım yaklaşmadıklarını gösteren temel belgelerden biridir. YEPP hazırlayan belediyelerin eşitlik temelinde bir kent için daha çok uğraş verdiklerini söyleyebiliriz.

Yerel Eşitlik Eylem Planı **hazırlayan** Büyükşehir Belediyeleri

9 Büyükşehir Belediyesi

Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Denizli, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Mersin

Yerel Eşitlik Eylem Planı **hazırlamayan** Büyükşehir Belediyeleri

21 Büyükşehir Belediyesi

Aydın, Balıkesir, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Mardin, Muğla, Ordu, Sakarya, Samsun, Şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon, Van

Eşitlik Birimleri

Eşitlik birimleri toplumsal cinsiyet eşitliğinin gerçekleştirilmesi amacıyla kurulmuş birimlerdir. Belediyeler tarafından hazırlanan Yerel Eşitlik Eylem Planlarını hazırlamak da eşitlik birimlerinin sorumluluk alanına girmektedir. Türkiye’de 2023 Aralık ayı itibarıyla 35 eşitlik birimi bulunmaktadır.

İllere göre bakıldığında eşitlik birimlerinin **İzmir ve İstanbul’da yoğunlaştığı görülüyor. İzmir’de Büyükşehir Belediyesi de dahil olmak üzere 11 belediyede eşitlik birimi faaliyet gösterirken İstanbul’da 9, Eskişehir ve Mersin’de ise 3 eşitlik birimi faaliyettedir.** Ankara’da eşitlik birimi olan tek belediye ankaya Belediyesidir. Bu anlamıyla eşitlik birimlerinin belli illere skıtığı, coğrafi olarak yaygınlamadığı söylenebilir.